

Hervormde gemeente Bergambacht

Beleidsplan 2022-2027

Tweede analyse Hervormde gemeente Bergambacht

18 februari 2022 door de voorbereidingsgroep

Hierbij is de eerste eigen analyse door de voorbereidingsgroep van 8 mensen aangevuld met de aandachtspunten die genoemd zijn door de groepen/70 mensen uit de gemeente waarmee gesproken is en heeft de kerkenraad aangestreept en aangevuld wat zij belangrijk vinden. **Rode tekst zijn aanvullingen van de kerkenraad**, onderstreept zijn de keuzes van de kerkenraad en dubbel als meer keren genoemd

1. Externe analyse kerk in deze tijd

Factoren die meer of minder invloed hebben op onze christelijke gemeente en onszelf als christenen.

(@) = hoge prioriteit van aandacht, ook omdat meerdere keren genoemd in de gesprekken

1.1 De wereld om ons heen

Wat speelt er in de samenleving wat meer of minder invloed heeft op ons als christelijke gemeente?

1.1.1 Demografisch gezien

- Identiteit
 - Verhouding allochtoon – autochtoon – zoektocht naar eigen identiteit
 - Christenen een minderheid – verdwijnen van christelijke waarden en wortels (@)(@)
- Leeftijd
 - Groei wereldbevolking
 - Vergrijzing (@)
 - Minder 25-50 jarigen in Bergambacht
- Leven (@)
 - Vluchtelingen problematiek
 - Krappe woningmarkt
 - Bergambacht is krimpgebied met uitstroom van jongeren
 - Aantal gebroken gezinnen neemt toe
 - Emancipatie – mannen en vrouwen buitenshuis werkend
 - Impact van Covid-19 – maatregelen en virus zelf een blijvende impact op samenleving

1.1.2 Economisch gezien

- Geld
 - Het economisch-financiële denken is dominant
 - Verschil rijk en arm (wereldwijd én Nederland) wordt groter evenals de diversiteit onder mensen – kloof tussen denkers en doeners, digitaal vaardigen en digibeten wordt groter
 - 50% van de huishoudens in Nederland is financieel kwetsbaar
- Kennis
 - Vertrouwen in wetenschap is groot – wetenschap nieuwe religie
 - Prestatiemaatschappij (@)
 - Streven naar onafhankelijkheid
- Bezit

- Vluchtigheid van alle dingen/wegwerp maatschappij – *wel ontwaken van besef van duurzaamheid...*
- Consumenten is een recht en een verslaving geworden – ik wil het en ik wil het nu (@)
- Wereldwijde reisbewegingen
- Hebzucht en bezit ten koste van anderen in deze wereld en het milieu (@)
- Macht
 - Concentratie van macht bij tech-reuzen, datareuzen en reclame
 - Schaalvergroting

1.1.3 Politiek gezien

- Wereldwijd
 - Nieuwe machtsblokken ontstaan in de wereld
 - Marginale rol Nederland in het geheel – te complexe wereldproblematiek (alles is met alles verbonden)
- Landelijk
 - Bestuurscultuur – gezag, draagvlak en vertrouwen ebt weg
 - Groeiend onbehagen samenleving
 - Populisme en polarisatie – versnippering in een groot aantal partijen
 - Versimpeling en maakbaarheidsdenken
 - Vrijheidsdenken
 - Niet Bijbelse ethische lijn – individueel recht voorop
 - Overaccentuering LHBTI en andere thema's
 - Kleinere rol in het sociale domein - Verzorgingsstaat brokkelt af
- Plaatselijk
 - Samenvoeging kernen

1.1.4 Ecologisch gezien

- Klimaat
 - Klimaatverandering inclusief gevolgen – *wel ontwaken van besef van urgentie...*
 - Wereldwijde problematiek en aandacht
 - Moeite met nemen van eigen verantwoordelijkheid
 - Korte termijn denken – mag ons niets kosten – *wel ontwaken besef van investeren in de komende generaties...*
- Schepping
 - Milieucrisis
 - Zwak besef rentmeesterschap (@)
 - Zwak besef holistisch mens-zijn
 - Leven met een te grote voetafdruk ten koste van anderen en het milieu – *wel ontwaken van besef van duurzaamheid...; 70% van PKN jongeren vindt het belangrijk dat we als christenen concrete in actie moeten komen, ze maken zich meer zorgen om het klimaat dan wereldproblematiek, persoonlijke zaken of kerk en geloof.¹ (@)(@)*
- Actie
 - Schuldige steeds buiten jezelf zoeken
 - Bepaalde sectoren onevenwichtig getroffen
 - Landbouwbeleid onder druk

1.1.5 Sociaal gezien

- Maatschappelijk
 - Complexiteit en onzekerheid neemt toe (@)
 - Brede betekenis kunst en expressie
 - Snelle opeenvolgende ontwikkelingen

¹ Jongerenonderzoek november 2021

- Relaties
 - Individualisme diep in onze haarvaten (@)(@)
 - Relaties zijn minder vanuit 'ik wil met je optrekken'
 - Gebrokenheid wordt weggestopt – wel ontwaken besef van afhankelijkheid... (@)
 - Leven met een immense hoeveelheid hoge verwachtingen in het eigen hoofd en er tegelijk niet aan kunnen voldoen (@)(@) Ook een sterke gerichtheid op zichzelf en veel minder voor de eigen verantwoordelijkheid – dit geeft spanning voor jezelf en eenzaamheid ook in de kerkelijke gemeente
 - Eenzaamheid en behoefte aan echte verbinding (@)(@)(@)(@)(@)
 - Toename burn-out, depressie en psychische problemen (@)
- Denken
 - Relativering van waarheden – wat ik voel is oké
 - Leven met de ratio, het hoofd gaat voorop – de ziel en ons hart wordt voorbij geleefd... (@)
 - Opkomen voor jezelf in plaats van 'hoe ben ik?'
 - Streven naar geluk in plaats van zingeving en betekenis
 - Behoeft aan vrijheid en vrijblijvendheid – afnemen trouw en betrouwbaarheid
 - Onzekerheid over de toekomst – 'niet per definitie beter dan nu' (@)
 - Toename burgerlijke ongehoorzaamheid
 - Polarisatie – niet in verbinding zijn met de ander (@)
- Religie
 - Ontbreken besef 'hogere Macht' – *wel ontwaken van alternatieve religies en zoeken van mensen...*
 - Kerk een minderheid
 - Ethische waarden aan slijtage onderhevig (gezin, seksualiteit, het leven etc.)
- Media
 - Niet kunnen dealen met enorme informatiestromen die we binnenkrijgen

1.1.6 Technologisch gezien

- Maakbare samenleving (@) – God wil ons leren dat ons leven niet maakbaar is
 - Niet kunnen dealen met onzekerheid - *wel ontwaken besef van de grenzen van de maakbaarheid*
 - Privacy staat onder grote druk
 - Medisch-ethisch handelen steeds ingewikkelder
- Infomaatschappij
 - Impact van sociale media (24/7) – afname noodzakelijke sociale vaardigheden
 - Overkill aan informatie en het niet kunnen duiden – nep of werkelijkheid (@)
 - Wereldwijd alles en iedereen met elkaar in contact en tegelijk steeds meer eenzaamheid – *wel ontwaken van bewustzijn over de gevaren van sociale media (@)(@)(@)(@)*
 - Ontwikkeling van kennismaatschappij naar informatiemaatschappij heeft ook impact op kennis- en geloofsoverdracht in de gemeente
 - Leven met opgezochte data in plaats van ervaring en levenswijsheid – bevestigend in wat je wilt weten.
- Digitalisering
 - Manier van leven beheerst door technologie en de digitale wereld (@)
 - Kunstmatige intelligentie en techniek: beter dan wijzelf – *wel ontstaan van besef van noodzaak ethische grenzen*
 - Tweedeling in de maatschappij - Uitsluiting van bepaalde groepen mensen (@)

1.2 Onze kerk in deze wereld

Eerste opmerkingen/vragen kijkend naar de kerk in deze setting. Waar liggen bedreigingen, uitdagingen en kansen voor ons als christelijke gemeente?

1.2.1 Rentmeesterschap (zie ook sterkte/zwakte analyse)

- Er is een ontwaken van het bewustzijn op het gebied van klimaat en milieu, maar in onze gemeente ligt daar nog geen nadruk op. Accentueren van rentmeesterschap kan sterker.

1.2.2 Ontwikkelingen

- In de wereld om ons heen is alles met alles verbonden – ontwikkelingen versterken elkaar
- Voor jongeren en ouderen valt het ritme (vooral ook door Corona) weg; inprenting en elkaar geregeld ontmoeten wordt gemist – jongeren en ouderen haken af (@)(@) – Hoe ook maximale positieve stimulans hierin?
- Er ontstaan nieuwe vormen van met een kerk meeleven (digitaal) – let ook op 'bricolage'; jongeren stellen het bezig zijn met God samen uit allerlei verschillende vormen op diverse momenten in het leven
 - Dat biedt enerzijds kansen, nieuwe vormen van gemeenschap en zichtbaarheid van de kerk (@)(@)
 - Anderzijds is het ook een bedreiging
- In ons doen en laten is er te weinig ruimte voor het werkelijk zien van de ander, laat staan een poos met iemand oplopen – individualisme maakt veel kapot
- Er is verlangen bij mensen naar anders... (@)(@)
 - Persoonlijk contact
 - Om het klimaat bezorgde PKN-jongeren hebben behoefte aan praktische tips (63%), samen bidden (61%) en hoop (49%)
 - Voor kerkelijk meelevende jongeren is geloof belangrijk of zeer belangrijk (90%)

1.2.3 Zelf onderdeel van

- De Christelijke gemeente is zelf ook helemaal onderdeel van de ontwikkelingen in de wereld – wat in de wereld is, is ook diep in onszelf. (@)
 - Hoe is deze vicieuze cirkel te doorbreken?
 - Wat houdt 'Gij geheel anders' in deze tijd in?
 - Hoe is de christelijke gemeente anders door haar perspectief - wijze van kijken?
 - Hoe is de christelijke gemeente anders in haar denken?
 - Hoe is de christelijke gemeente anders in haar doen en laten?
- Realiseer dat God voor veel mensen volkomen buiten beeld is – 'de kerk heeft antwoord op vragen die ik niet heb'
 - Onze eigen jongeren leven met heel basale vragen – hoe helpen wij hen staande te blijven?(@)(@) – ook: hoe houden we hen bij de kerk?
- Gemeenteleden raken los van traditionele bronnen en weten steeds minder wat geloven en ons belijden inhoudt – Risico op lauwheid - Bevorder kring- en catechese werk, investeer in leeravonden
 - Laten we ons nog leiden door Gods perspectieven? – Gods woord blijvend laten spreken ook (juist) als het schuurt
- Zouden wij als christenen niet in de eerste plaats geroepen zijn om
 - onszelf te bekeren van interne secularisatie, individualisme en polarisatie,
 - onzelf toe te wijden aan God (gebed, lofprijzing en bijbellezen) – God wijst ons een hogere weg; een laag dieper – een gemeente die zichzelf positioneert in God, levend in de Hoop... (@)(@)(@)(@)
 - Kernwaarden van het geloof toe te eigenen (@)
 - gemeenschap met elk ander te oefenen, wie die ander ook is (@)(@)(@)(@)
 - en minder geroepen om op de barricades te staan?

1.2.4 Lichaam van Christus (@)(@)(@)(@)

- Is er in onze gemeente voldoende besef van 'het Lichaam van Christus zijn' en is er dus
 - Besef van een geschonken eenheid met verantwoordelijkheden en een veilige plek voor elkaar?

- Besef van de gemeente als een thuis?
- Dankbaarheid voor de gegeven veelkleurigheid – de ander gegeven door God als jouw aanvulling aanvaarden?
- Focus op de inzet van de verscheidenheid aan gaven en elkaar nodig hebben?
- Besef van lichaam van Christus zijn door de week in deze wereld – scattered Church?
- Hoe worden in de kerkelijke gemeente alle diverse doelgroepen en situaties aangesproken en mogen zij ook volop participeren? (@)(@) – mensen uitdagen verantwoordelijkheid te nemen en te participeren
 - Hoe is de eredienst voor allen een ‘op adem kom moment’; enerzijds geheiligd en totaal anders dan deze wereld biedt en anderzijds het dagelijkse leven van elk mens diep rakend?
 - Hoe krijgt elk gemeentelid de ruimte om een eigen weg te vinden met God – de gemeente als een soort ‘werkplaats’?(@)(@)
- Aandacht voor coachend leiderschap en groei in leiderschap en identificatie (@)(@)
- Bijzondere aandacht voor de kinderen en jongeren van de gemeente nodig – waarbij ze ook verantwoordelijkheden krijgen en ingezet worden in de kerntaken van de gemeente (@)(@)(@)(@)(@)(@) – werk aan eigenaarschap en kerk door de hele week
 - Help hen ervaringen opdoen en ervaringen delen
 - Breng ze in situaties waar ze over zichzelf en anderen gaan nadenken
 - Laat de kinderen en jongeren vragen stellen
- Hoe kan de rol van de ouders sterker worden en door de kerk gestimuleerd? (@) – investeren in stabiele gezinnen, ondersteunen van ouders die van harte God liefhebben en dienen en geloofsopvoeders willen zijn voor hun kinderen

1.2.5 Roeping

- Is de kerk een plek waar (vooral ook gemarginaliseerde en kwetsbare) mensen gezien worden en een lichaam dat werkelijk bij mensen en in situaties van gebrokenheid aanwezig wil zijn – dat omarmt en veiligheid biedt? (@)(@)(@)
- Zichtbaar en dienend aanwezig - Hoe wordt de kerk op een nieuwe manier zichtbaar (ook gebruikmakend van techniek en mogelijkheden) en tegelijk inhoudelijk van betekenis in de kleine levens van allerlei soorten mensen zoals Christus? (@)(@)
 - Open houding en afhankelijk van God
 - Nabij zijn
 - Luisterend
 - Ervaringen en verhalen delend
 - Zingevend
 - Genezend
 - Loslatend (overlaten aan God)
- Eredienst aan God en eredienst aan de wereld – ‘Liturgie van het alledaagse’ (@)(@)
- Hoe kunnen we als kerk zichtbaar zijn in het publieke domein en onze stem laten horen?

2. Interne analyse van onze gemeente

Sterke en zwakke punten van de Hervormde gemeente van Bergambacht

2.1 Kracht van de gemeente

In volgorde van waardering door voorbereidingsgroep en aantal keer genoemd in gesprekken:

1. God zelf houdt zijn kerk in stand dwars door alle gedoe van mensen!
2. Sterk accent op inhoudelijke en bijbelse prediking – er is geloof
3. Omzien naar elkaar / willen kennen van elkaar / welkom heten / pastorale betrokkenheid
4. Diversiteit mensen/volkskerk – ruimte voor verscheidenheid en flexibiliteit – gebruik de ruimte die er is om ook liturgisch gezinnen en jongeren mee te nemen in de gemeenschap om God te dienen en te prijzen – NB durf starre patronen te doorbreken maar niet veranderen om te veranderen
5. Financieel gezond
6. Er is veel georganiseerd en daarnaast gebeurt er nog veel meer
7. Brede kennis en kunde onder gemeenteleden / gaven zijn rijk vertegenwoordigd
8. Saamhorigheid (die er in ieder geval sterk was) – luisteren naar elkaar en veiligheid
9. Kinderwerk is redelijk sterk
10. Nog een grote groep jongeren in de kerk en nog veel gezinnen
11. Kracht van het hebben van catechese
12. Concept van de BOB is sterk
13. Samenzang en graag willen zingen
14. Predikanten sterke verantwoordelijkheid en ambtsbesef en profileren zich niet
15. Stabiele vormen/vaste structuur
16. Homogeniteit achtergrond geeft eenduidigheid
17. Redelijk missionair en diaconaal besef bij verschillende gemeenteleden – kerk die zich open stelt voor het dorp
18. Koffiegroepen (voor zover ze nog functioneren)
19. Grootte van de kerk biedt kansen
20. Gebed voor elkaar

2.2 Zwakte van de gemeente

In volgorde van waardering door de voorbereidingsgroep en aantal keer genoemd in gesprekken:

1. Weinig concrete aandacht rentmeesterschap - milieu en andere grote vraagstukken aan de orde stellen en zelf voordoen van rentmeesterschap in dagelijks leven
2. Focus op tradities / op vormen en 'hoe het hoort' / vasthouden aan gebruiken / weinig ruimte voor andere dingen (in bijvoorbeeld liturgie of rond diensten)
3. Weinig integraal naar buiten tredend in missionair besef (enkelingen)
4. Grootte van de kerk geeft ook anonimiteit en minder verantwoordelijkheid – groepsvorming en lauwheid – **Aandacht voor elk individu**
5. Weinig groei/coaching in leiderschap – ook ontwikkeling van leiders – welke rol hebben ook de gezinnen hierin?
6. Gemeente is soms wat verwend met 2 predikanten en een grote kerkenraad. Er wordt snel naar predikanten en kerkenraad gekeken (bezoekwerk/omzien naar elkaar) waarbij de eigen verantwoordelijkheid soms minder wordt gezien.
7. Zwakke natuurlijke verbinding en participatie van de breedte van gemeente / jongeren
8. Niet iedereen is actief betrokken – veel wordt gedaan door enkelingen – **Probeer meer mensen te betrekken; elkaar in beweging krijgen**
9. Zwakker besef heiligheid van God / afhankelijkheid en gewetensontwikkeling – ook **verootmoediging nodig**

10. Minder integraal ouderenpastoraat (enkelingen) in combinatie met vergrijzende gemeente
11. Neiging tot compromis
12. Minder concrete toepassing van de preek (boodschap raakt de leefwereld) – radicaliteit van het Evangelie
13. In de catechese wordt diepgang gemist – **aandacht nodig – investeren in kennis**
14. Minder verdraagzaam en uitreiken naar andersdenkenden / anders zijnden / wat oordelende houding
15. Veel georganiseerd / er is minder ruimte voor de Geest en nieuwe initiatieven (nieuwe mensen en vormen)
16. Het bestaande verenigingsleven is leidend - weinig alternatieven / flexibiliteit
17. We kennen te weinig kleine groepen waarin we naar elkaar omkijken en informeel contact kunnen hebben – kringwerk is zwak – **investeer in bijbelstudie en doe het praktisch**
18. Website van de gemeente is communicatief gezien zeer zwak
19. Inzet van muzikale kwaliteiten wordt in de kerk nauwelijks proactief gestimuleerd - **investeer in mogelijkheden (tweede morgendienst bijvoorbeeld)**
20. Zwakker christelijk wereldbeeld - apologetisch perspectief
21. Zwak zicht op wereldwijde kerk / lichaam van Christus zijn
22. Informele momenten zijn lastiger te organiseren door huidige inrichting en situatie kerkgebouw – **investeer in mogelijkheden (huren van ruimte) om informele momenten te hebben**
23. Nog een teveel leven in een afgeschermd bubbel – denken vanuit een luxe positie waarbij randzaken te groot worden
24. Minder krachtig aanspreken of betrekken van elke generatie
25. Twee predikanten kan een hindernis zijn voor een duidelijke inspirator

2.3 Overige opmerkingen

- Focus op de kracht van het gebed (@)
- Neem organische kleine stappen – laat het ontstaan
- Muziek is zeer belangrijk voor de gemeente (@)
- Zet ook andere vormen in zoals kunst, sport etc. zodat meer gaven in de gemeente worden ingezet
- Gemeenteleden hebben een eigen verantwoordelijkheid hulp of aandacht te vragen – hoe kunnen we barrières slechten van geen hulp of aandacht willen vragen?
- Huidige vorm van avondmaal vieren is een uitkomst voor kwetsbaren
- Een concept als IZB Focus helpt niet alleen in het bewust worden van de dagelijkse opdracht tot getuigen en het oefenen ervan, maar ook om als gemeente weer op een nieuwe manier aan elkaar verbonden te raken (kleine levende groepen)
- De vrijwilligersapp kan levendiger – kortdurende actieve inzet van mensen
- Heb in het bijzonder aandacht voor mantelzorgers
- Kan de professionele inzet in de gemeente anders worden georganiseerd – meer naar behoefte en visie?
- Tweede dienst een ander karakter geeft mogelijkheden (weerklink, kindernevendienst, kinderlied bijvoorbeeld) gelet op de breedte van de gemeente en de wens om de kinderen voluit in de dienst te betrekken (hoe raak je de kinderharten?).
- In beleidsplan ook goede richtinggevende financiële paragraaf nodig met een financiële analyse van de huidige situatie; wat zijn de opbrengsten en waar worden de inkomsten aan besteed? Wat is de financiële positie? En welke (financiële) keuzes worden er n.a.v. het beleidsplan gemaakt?
- Systeem van verkiezingen aanpassen waarbij kerkenraad rechtstreeks uit de gemeente kan benoemen? – **Let op ervaringen die er waren tijdens de periode ds. Post en wees daarop alert**